

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 1. februar 2013
Enhed: Sundhedsjura og læ-
gemiddelpolitik
Sagsbeh.: SUMCVA
Sags nr.: 1300144
Dok nr.: 1131092

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 8. januar 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 238 (alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stine Brix (EL).

Spørgsmål nr. 238:

”Ministeren bedes redegøre for de gældende regler for tavshedspligt mellem den enkelte hjælper og den enkelte borger i respirationsbehandling i Region Hovedstaden, samt udtømmende angive hvilken type oplysninger om borgeren som den enkelte hjælper må videregive, samt til hvem sådanne oplysninger eventuelt må videregives.”

Svar:

Respirationsbehandling er lægeforbeholdt virksomhed. Det betyder, at respirationshjælpere – uanset uddannelsesmæssig baggrund – handler på en læges ansvar og dermed er underlagt lægens tilsyn og instruktion.

Der gælder ikke særlige regler for tavshedspligt i forbindelse med respirationsbehandling. En respirationshjelper er sundhedsperson i sundhedslovens forstand, og derfor gælder sundhedslovens regler om tavshedspligt, indhentning og videregivelse af helbredsoplysninger også for respirationshjælpere.

Hertil kommer, at en respirationshjelper kan være såvel offentligt som privat ansat og som følge heraf være underlagt andre bestemmelser om tavshedspligt. Endelig kan en respirationshjelper have en autorisation efter særlig lovgivning – og dermed have tavshedspligt efter anden lovgivning end sundhedsloven.

Neden for følger som ønsket en udtømmende gennemgang af reglerne for tavshedspligt.

Redegørelsen tager udgangspunkt i reglerne om tavshedspligt efter sundhedsloven og afsluttes af reglerne om tavshedspligt efter anden lovgivning.

1. Tavshedspligt efter sundhedsloven

Respirationshjælpere er enten selv autoriserede sundhedspersoner (fx sygeplejersker eller social- og sundhedsassistenter) eller handler på en autoriseret sundhedspersons ansvar. De er dermed omfattet af sundhedslovens § 6 og er sundhedspersoner i sundhedslovens forstand.

Dette gælder uanset, om den pågældende hjælper er offentligt eller privat ansat og uanset, hvor i landet den konkrete respirationsbehandling måtte finde sted.

Sundhedslovens regler om tavshedspligt samt om videregivelse og indhentning af helbredsoplysninger m.v. er indeholdt i lovens kapitel 9:

Det helt klare udgangspunkt er naturligvis, at patienten har krav på, at sundhedspersoner iagttager tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående *helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger*. Det følger af lovens § 40, stk. 1.

Alle typer af oplysninger, som efter en konkret vurdering falder ind under denne bestemmelse, er således omfattet af sundhedspersonens tavshedspligt.

1.1. Videregivelse uden samtykke til behandlingsformål

Efter sundhedslovens § 41, stk. 2, nr. 1-5, kan en sundhedsperson dog – uden patientens samtykke – i enkelte særlige situationer videregive oplysninger til andre sundhedspersoner i forbindelse med behandling af patienter. Det drejer sig om følgende fem situationer:

- 1) når det er nødvendigt af hensyn til et aktuelt behandlingsforløb for patienten, og videregivelsen sker under hensyntagen til patientens interesse og behov,
- 2) når videregivelsen omfatter et udskrivningsbrev fra en læge, der er ansat i sygehusvæsenet, til patientens alment praktiserende læge eller den praktiserende speciallæge, der har henvist patienten til sygehusbehandling,
- 3) videregivelsen omfatter et udskrivningsbrev fra en læge, der er ansat på privatejet sygehus, klinik m.v., til de i nr. 2 nævnte læger, når behandlingen er ydet efter aftale med et regionsråd eller en kommunalbestyrelse i henhold til denne lov
- 4) når videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, herunder en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, sundhedspersonen eller andre eller
- 5) når videregivelsen sker til patientens alment praktiserende læge fra en læge, der virker som stedfortræder for denne.

Efter samme bestemmelses stk. 3 og 4 kan patienten frabede sig videregivelse i de første tre situationer, ligesom det er den sundhedsperson, som er i besiddelse af en fortrolig oplysning, som afgør, om videregivelse uden patientens samtykke i de fem nævnte situationer er berettiget.

1.2. Videregivelse til andre formål end behandling

Også til andre formål end behandling af patienter kan en sundhedsperson videregive helbredsoplysninger m.v. om en patient uden dennes samtykke, jf. sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1-3. Udgangspunktet efter bestemmelsens stk. 1 er dog, at også denne form for videregivelse forudsætter samtykke fra patienten.

Videregivelse efter § 43 kan efter formålet og de konkrete omstændigheder ske til myndigheder, organisationer, private personer m.fl.

For det første kan sundhedspersonen videregive patientoplysninger uden samtykke, når det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives, og oplysningen må antages at være af væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling.

For det andet kan sundhedspersonen videregive patientoplysninger uden samtykke, når det er nødvendigt til berettiget varetægelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre. Eksempelvis kan det efter omstændighederne være berettiget for sundhedspersonen at videregive oplysninger til de pårørende om patientens helbredstilstand eller oplysninger om alvorligere kriminalitet til politi- og anklagemyndighed.

For det tredje kan sundhedspersonen videregive patientoplysninger uden samtykke, når det er nødvendigt for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Som ved videregivelse i forbindelse med behandling af patienter er det den sundhedsperson, som er i besiddelse af en fortrolig oplysning, der afgør, om videregivelse uden patientens samtykke i de tre nævnte situationer, er berettiget, jf. sundhedslovens § 43, stk. 3.

1.3. Videregivelse af oplysninger om afdøde patienter, til særlige formål samt til tredjelande

Herudover indeholder sundhedslovens § 45 en hjemmel for sundhedspersoner til at videregive oplysninger om afdøde patienters sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, afdødes alment praktiserende læge samt til den læge, som havde afdøde i behandling, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensynet til afdøde, eller andre private interesser ikke taler herimod.

Endelig omhandler sundhedslovens §§ 46-48 og § 49 henholdsvis videregivelse til særlige formål (forskning, statistisk m.v.) og videregivelse til tredjelande. Disse bestemmelser må antages at være irrelevante for respirationshjælperes virksomhed og gennemgås derfor ikke nærmere i denne besvarelse.

2. Tavshedspligt efter anden lovgivning

Respirationshjælper, der som beskrevet oven for er omfattet af tavshedspligtsreglerne efter sundhedsloven, kan derudover også være omfattet af andre regler om tavshedspligt.

2.1. Autoriseret efter anden særlig lovgivning

Om en hjælper har en anden lovbestemt tavshedspligt og i givet fald efter hvilke bestemmelser afhænger af, om den pågældende hjælper er autoriseret efter anden særlig lovgivning, fx autoriserede psykologer, eller virker i eller uden for offentlig tjeneste.

Hjælper med sådan særlig autorisation er omfattet af straffelovens § 152 b, stk. 1, om tavshedspligt for personer, som udøver eller har udøvet virksomhed eller et erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse. Dette indebærer bl.a., at de pågældende har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og som de har fået kendskab til gennem deres arbejde.

2.2. Offentligt ansatte hjælpere

Hjælper, der virker eller har virket i offentlig tjeneste, er omfattet af straffelovens § 152 og forvaltningslovens kapitel 8 om tavshedspligt m.v., og har som

følge heraf tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som de har fået kendskab til gennem deres arbejde.

2.3. Hjælpere, der udfører opgaver efter aftale med det offentlige

Også privatansatte hjælpere, der er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med en offentlig myndighed, fx respiratorpatientens bopælskommune, er underlagt tavshedspligt i henhold til straffeloven, jf. lovens § 152 a.

3. Tavshedspligt på ansættelsesretligt grundlag

Endelig kan – såvel offentligt og privat ansatte som autoriserede og ikke-autoriserede – hjælpere i kraft af deres ansættelsesretlige forhold være pålagt tavshedspligt.

Med venlig hilsen

Astrid Krag / Carlo V. Andersen